

[פרק ארבעה-עשר מהמשך באתי לגני ה'שוי"ת]

יד) **והנה** בכ"ז ואתה מחי' את כולם כתיב¹ דהארת אור אלקי הרי נמשך להוות ולהחיות את כל הנבראים מאין ליש, וכדאי' באגה"ק סי' ק' ² דהארה דהאר' דהארה הוא בכל הנבראים ונוצרים ונעשים כו', שהוא האור והחיות אלקי שנמשך בכל הנבראים, וכמאמר הזן ומפרנס מקרני ראמים* עד ביצי כנים, דהאור והחיות מאיר ונמשך גם במדרי' היותר תחתונים והיותר שפלים, וכמ"ש³ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, דזהו התבוננות גדולה בגדולת הוי' שנמשך בכל סדר ההשתלשלות ממדרי' למדרי' עד מדרי' ברואים היותר שפלים, וביכולת כל אדם ואדם גם הפשוט ביותר לידע זאת, שרואה גדולת הוי' (וכמבו' בד"ה וארא הנ"ל⁴ בענין גדול הוי' כו' בעיר אלקינו⁵, גדולת הוי' מריבוי הנבראים כו'), והתבוננות זו עושה התפעלות גדולה בנפש, מזה שרואים במוחש ממש, וכ"ז הוא לפי שהאור הוא א"ס בעצם, ע"כ אין סוף ג"כ להתפשטותו, בריבוי המדריגות וההשתל' עד למטה מטה ממש כו', ובכ"מ⁶ שהוא נמשך ומתפשט אינו בהתפעלות והשתנות כלל, דאינו כדמיון הנשמה והגוף, דהנשמה הרי מתפעלת ממקרי הגוף⁷, אבל האור האלקי המחי' ומהווה אינו מתפעל ואינו משתנה כלל, ומה שיכול להיות שינוי בהאור ע"י ההתלבשות, והיינו מה שההתלבשות פועל איזה שינוי הוא רק בהחיות שבבחינת כח⁸, וידוע דחיות שהוא בבחי' כח הוא מהכלים דבי"ע, דכלים דבי"ע ה"ה בבחינת מציאות וכדאיתא באגה"ק הנ"ל⁹ דראשית היש הן כלים דבי"ע, ומשו"ז שייך בהם השינוי וההתפעלות,

---

הזן ומפרנס: ראה ע"ז ג, ב.

-
- (1) נחמ" ט, ו.
  - (2) קלא, ב.
  - (3) תהלים קלט, ח.
  - (4) ספי"ב.
  - (5) תהלים מח, ב.
  - (6) = ובכל מקום.
  - (7) ראה תניא פמ"ב (ס, ב). לקו"ת אמור לא, א. ובכ"מ.
  - (8) ראה סה"מ תרס"ד ע' ב ואילך. המשך תער"ב ח"ג ע' איתע. ועוד.
  - (9) קל, א.

אבל באור המחי' אין בו שום שינוי והתפעלות כלל, לפי שאינו מתערב. וכמ"ש¹⁰ אין קדוש כהוי' ואי' בזהר* כמה קדישין אינון ולית קדוש כהוי', דקדוש הוי' אינו כמו כמה קדישין דסדר השתלשלות, דקדישין שבסדר השתל' הוא שקדוש ומובדל וקדושתם הוא שאינם באים בהתלבשות, אבל כאשר מתלבשים ה"ה בבחינת תפיסא, ותפיסא פועל שינוי, משא"כ קדוש הוי' שהוא בחינת האור, דאינו דומה להקדישין דס' השתל', והוא מה דאינו מתלבש, וכאשר בא בהתלבשות הרי אינו בבחינת תפיסא, לפי שאינו מתערב, והוא כדוגמת האור למטה שמאיר, ומ"מ אינו מתערב, וכמו עד"מ האור שמאיר דרך הזכוכית, ויש זכוכית אדומה ירוקה ולבנה* דיש חילוקים במראות אלו, אבל האור ה"ה פשוט ובלתי יש בו שום מראה כלל ממראות הזכוכית, לפי שהוא רק מה שמאיר ע"י, וגם אם מאיר ע"י בהתלבשות, מ"מ הרי אין האור נתפס, לפי שאינו מתערב. וכמו"כ יובן דרך דוגמא, בהאור וחיות אלקי המחיה שאינו משתנה כלל, ואין בו שום התפעלות ושינוי, וכ"ז הוא לפי שהאור הוא אין סוף בעצם, ע"כ הנה גם התפשטותו הוא בבחינת א"ס, שנמשך בכל המדרי' עד המדרי' היותר אחרונות והיותר תחתונות, כמו הברואים היותר שפלים בתכלית, ובכ"מ¹¹ שהוא נמשך אינו מתפעל ואינו משתנה, ולהיותו בבחינת פשיטות בעצם, ע"כ בא בריבוי התחלקות מדריגות בלי שיעור ובל"ג כלל, וזהו למטה מטה עד אין תכלית¹¹, שהוא בהתפשטות ובגילוי עד גם במדרי' היותר שפלים בתכלית.

ואיתא בזהר: ח"ג מד, א. וראה לקו"ת שה"ש רד"ה צאינה וראינה (הראשון) [כא, ב].
 דרך הזכוכית . . אדומה ירוקה ולבנה: המשל דהארה דרך זכוכית הובא בפרדס שער ד' פ"ד בענין הספירות. ומה שתפס אדומה ירוקה ולבנה י"ל מפני שהם בג' הקווין. ראה זח"א עא, ב. לקו"ת שה"ש סד"ה הנך יפה [יד, א].

---

10) שמואל-א ב, ב.

11) תקו"ז (הובא לעיל פרק יב).

בס"ד. ש"פ בשלח, יו"ד שבט, ה'תשר"מ

(הנחה בלתי מוגה)

באתי¹ לגני אחותי כלה², ומביא כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא במאמרו ד"ה זה שניתן על ידו ליום ההסתלקות וההילולא שלו, דאיתא במדרש רבה³ לגני לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה, וע"ז הענינים הבלתי רצויים נסתלקה השכינה מלמטה למעלה עד לרקיע השביעי, ואח"כ עמדו שבעה צדיקים, מתחיל מאברהם אבינו, אחד הי' אברהם⁴, והורידו את השכינה מלמעלה למטה, עד שבא משה שהוא השביעי, וכל השביעין חביבין⁵, והורידה למטה בארץ, בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו. והמשכת השכינה למטה שע"י משה היתה בעיקר ובגילוי במעשה המשכן⁶, כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, המשכת עיקר שכינה (ושכנתי) במשכן הגשמי, ביי"ג או בט"ו⁸ דברים הגשמיים שמהם נעשה המשכן, בתוכם כפשוטו, ועי"ז נפעל שיהי' גם ושכנתי בתוכם (לשון רבים) בתוך כאו"א מישראל כדרשת רז"ל⁹. וזהו צדיקים ירשו ארץ וישכנו לעד עלי¹⁰, דעבודת הצדיקים היא להשכיך ולהמשיך את השכינה (בחי' שוכן עד מרום וקדוש¹¹) למטה בארץ (עלי') באופן של לעד, באופן נצחי [והיינו לפי שהמשכה היא ע"י העבודה דתורה ומצוות, והתורה היא נצחית¹²], הוי'

פ"ד, יג. זח"ב קמח, א. פרשי' ודעת זקנים מבעה"ת ר"פ תרומה. ט"ו — בחיי שם כה, ז. כלי יקר שם, ג.

9) הובא בשם רז"ל בלקו"ת ר"פ נשא כ, סע"ב. ובכ"מ. וראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך עה"פ תרומה שם ("שמעתי לומדים"). של"ה סט, א. רא, א. חלק תושב"כ תרומה שכה, ב. שכו, ב. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 173 הערה 45.

10) תהלים לז, כט.

11) ע"פ נוסח התפלה — שחרית דשבת

וי"ט. ובשהש"ר שם: שוכן עד וקדוש שמו

(ישע"י נז, טו).

12) תניא רפי"ז.

1) מאמר זה מיוסד בעיקרו על פרק הארבעה-עשר* מהמשך באתי לגני הישי"ת.

2) שה"ש ה, א.

3) שהש"ר שם. וש"נ.

4) יחזקאל לג, כד.

5) ויק"ר פכ"ט, יא.

6) ראה גם סה"מ תרמ"ד ע' חצר. ד"ה

באתי לגני תש"מ בתחלתו (תו"מ סה"מ באתי

לגני ח"א ע' שנט).

7) תרומה כה, ח.

8) י"ג — תנחומא תרומה ה. שהש"ר

* הפרק השייך לשנה זו — ראה תו"מ

סה"מ באתי לגני ח"א ע' vi. וש"נ.

ימלוך לעולם ועד¹³, מתחיל מהמשכת השכינה במשכן שעשה משה, שכל מעשי ידי משה הם נצחיים¹⁴.

(ב) **והנה** ע"פ מארז"ל הידוע עה"פ נורא עלילה על בני אדם¹⁵, מובן, שז' הענינים הבלתי רצויים (מתחיל מחטא עה"ד) והסילוק שנעשה על ידם, היו בכוונה תחילה, והיינו שירידה זו היא צורך עלי', בכדי שהמשכת עיקר שכינה בתחתונים תהי' ע"י העבודה דישראל, אחותי כלה, כי, המשכת עיקר שכינה בתחתונים שע"י העבודה דישראל היא נעלית יותר מכמו שהיתה מצד עצמה בתחילת הבריאה. וטעם הדבר, כיון שהמשכה שלאחרי הסילוק נעשית ע"י העבודה דאתהפכא חשוכא לנהורא, וכאשר החושך נהפך לאור הנה עי"ז דוקא נעשה יתרון האור¹⁶ (בדוגמת העילוי דתשובה לגבי עבודת הצדיקים), כמאמר¹⁷ כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקובה בכולהו עלמין, שע"י העבודה דאתכפיא ואתהפכא נמשך גילוי אור נעלה ביותר, שאופן הגילוי שלו הוא בבחי' רוממות, שלכן נקרא בשם אסתלק¹⁸. וזהו גם שהתחלת עשיית המשכן היא בענין הקרשים, דקרב הוא אותיות שקר, אלא שהוא בצירוף אחר (אחר דייקא, היפך ענין אחד¹⁹), והעבודה היא ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים²⁰, היינו, להפוך את השקר דעולם להיות קרב למשכן, ואת השטות דלעו"ז לשטות דקדושה (עצי שטים), שע"ז נעשה המשכת עיקר שכינה בתחתונים באופן נעלה יותר מכמו שהי' בתחילת הבריאה.

(ג) **וממשיך** בהמאמר²¹, שעש"ז נקראים ישראל צבאות הוי', וכמ"ש²² ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות הוי' מארץ מצרים. ויש לבאר קישור הענינים, כי, מה שישראל אינם מתפעלים מהחושך והשקר דעולם, ואדרבה, מהפכים אותו לקדושה, הרי זה ע"י העבודה דמס"נ וקב"ע, ולכן נקראים בשם צבאות, לשון חיל. וזהו גם קשר השם צבאות הוי' עם יציאת מצרים (שהרי התואר צבאות הוי' ניתן לישראל

13 פרשתנו טו, יח.

14 סוטה ט, א.

15 תהלים סו, ה. תנחומא וישב ד. וראה

תו"ח תולדות יג, א ואילך. ד"ה באתי לגני תשל"א (תו"מ סה"מ באתי לגני ח"א ע' כה ואילך).

16 ע"פ קהלת ב, יג.

17 בתניא פכ"ז (לד, א) ובלקו"ת ר"פ

פקודי מציין לזהר ח"ב קכח, ב (ובלקו"ת שם

מציין גם לזהר שם סז, ב. וראה גם שם קפד,

א). וראה גם תו"א ויקהל פט, ד. לקו"ת חוקת

סה, ג.

18 תו"א שם.

19 ראה ויק"ר פי"ט, ב. המשך באתי

לגני הישי"ת פרק ו.

20 תרומה כו, טו.

21 פרק י.

22 בא יב, מא.

ביציאתם ממצרים דוקא²³), כי, העבודה בגלות מצרים, ועד"ז בכל הגלויות שנקראו ע"ש מצרים ע"ש שהם מצירות לישראל²⁴ (זיי מאַכן איינג אידישקייט און אידן), היא באופן דקב"ע ומס"נ דוקא, שזהו ענין צבאות מלשון חיל. וממשיך לבאר²⁵ מה שישראל נק' בשם צבאות הוי', שהרי אין זה שם צבאות שהוא שם קדוש מז' השמות שאינן נמחקים²⁵, דשם זה נתגלה ע"י הנביאים²⁶, אבל בתורה לא נזכר שם צבאות, ונזכר רק צבאות הוי', שאינו לשון שם התואר כמו שם הוי' צבאות, אלא קאי על ישראל, שהם צבאות הוי', לשון סמוך, שהצבאות נטפל לשם הוי', והיינו בחי' הניצוצים שנתבררו בגלות דמצרים ונתעלו ליכלל בשם הוי'²⁷. והענין בזה, דהנה, העבודה בארץ מצרים היא לברר ולהעלות את הניצוצות שבמצרים, ערות הארץ²⁸, שהיו (תחילה) בתכלית ההעלם והסתור. והנה, שורש כל ההעלמות וההסתרים הוא משם אלקים, בגימטריא הטבע²⁹. והגם שאלקים הוא לשון אלקות³⁰, והוא רק בגימטריא הטבע, היינו, שהיותו אלקות הוא בו בגילוי, משא"כ ענין הטבע שבו הוא בהעלם (שרק מרומז בהגימטריא), מ"מ, הרי הוא שורש ומקור לטבע, שענינו הוא שהאור האלקי בא בריבוי צמצומים העלמות והסתרים ביותר, שזהו ענין הטבע, מלשון טובעו בים סוף³¹, שהאור הוא מוטבע בהסתור וההעלם ביותר (כמבואר בהמשך מאמרי ההילולא פי"ג). אמנם, ע"י העבודה דצבאות הוי' בהביטול דקב"ע (צבאות מלשון חיל) מתבררים הניצוצות ומתעלים לקדושה, והיינו, שיוצאים מתכלית ההסתור ונכללים בהגילוי דשם הוי' (צבאות הוי') שלמעלה מהטבע. וסדר העבודה הוא, שגם כאשר נמצאים עדיין בחושך הגלות הנה לכל בני' הי' אור במושכותם³², ולא רק בד' אמות שלהם, אלא בכל מקום שאליו נכנס איש הישראלי, גם בביתו של מצרי, הי' אור נכנס ומאיר לו מה שבחביות ובתיבות ובמטמוניות³³, וזה הי' הכנה לוינצלו את מצרים³⁴, בירור כל

29) פרדס שער יב (שער התיבות) פ"ב.

ר"ח שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). של"ה פט, א. א. קפט, א. שח, ב. שו"ת חכם צבי סי"ח. תניא שעהיוה"א רפ"ו. לקו"ת פ' ראה כב, ריש ע"ג.

30) ראה גם סה"מ תרס"ח ע' קעז.

31) פרשתנו טו, ד.

32) בא יו"ד, כג.

33) שמו"ר פי"ד, ג. תנחומא בא ג.

34) בא יב, לו.

23) ראה המשך באתי לגני רפ"א.

24) ב"ר פט"ז, ד.

25) שבועות לה, סע"א. רמב"ם הל'

יסוה"ת פ"ו ה"ב. טושו"ע יו"ד סרע"ו ס"ט.

שו"ע אדה"ז חאו"ח ספ"ה ס"ג.

26) ראה ברכות לא, ב.

27) תו"א בא ס, ג.

28) מקץ מב, ט. שם, יב. קה"ר פ"א, ד

(בסופו).

ניצוצות שהיו במצרים, ולאח"ז גם ביזת הים שהיתה גדולה מביזת מצרים³⁵, והיינו, שאותן הניצוצות שלא הי' ביכולת בני' לברר מקודם, לפי שהיו בתכלית ההסתר, עוד יותר מהניצוצות שהיו במטמוניות של מצרים שנתגלו ע"י האור, הנה ניצוצות אלו הביאם פרעה עצמו³⁶ שיוכלו ישראל לבררם בביזת הים. וכל זה הי' הכנה למ"ת, כמ"ש³⁷ ויסע משה את ישראל מים סוף גו', שהסיע אותם מביזת הים למ"ת. וזוהי כללות העבודה דצבאות הוי' לגלות ולברר ולהעלות את הניצוצות שהיו בתכלית ההסתר, ועי"ז נעשה דירה לו ית' בתחתונים, בתחתונים ממש, ובלשון כ"ק אדמו"ר הזקן³⁸ בתחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ד) **ולהבין** הענין, שהגם שהאור הוא מוטבע בהסתר והעלם ביותר, מ"מ, ע"י העבודה הוא בא בגילוי, הנה על זה מבאר בעל ההילולא בפרק יד (הפרק המכוון לשנה זו³⁹, שנת הי"ד בפעם השני', כפליים לתושי'⁴⁰): והנה בכ"ז ואתה מחי' את כולם כתיב⁴¹, דהארת אור אלקי הרי נמשך להוות ולהחיות את כל הנבראים מאין ליש, וכדאיתא באגה"ק סי' כ' 42' דהארה דהארה דהארה הוא בכל הנבראים ונוצרים ונעשים כו', שהוא האור והחיות אלקי שנמשך בכל הנבראים, שמאיר ונמשך גם במדריגות היותר תחתונים ויותר שפלים, וכמ"ש⁴³ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, שנמשך בכל סדר ההשתלשלות ממדריגה למדריגה עד מדריגת ברואים היותר שפלים, וביכולת כל אדם ואדם גם הפשוט ביותר לידע זאת (עכ"ל). והיינו, שבפרק י"ג מבואר איך שהאור בא בריבוי צמצומים העלמות והסתרים ביותר, ובפרק י"ד מבואר (קצה ההפכי) איך שהאור נמשך ומאיר בכל מקום, ובכל מקום שהוא נמשך (גם במקום הכי תחתון) הרי הוא בגלוי, וכמודגש בפסוק (שמביא בהתחלת הפרק) ואתה מחי' את כולם, ואתה (דייקא) לשון נוכח, היינו, שהחיות אלקי שבכל הנבראים הוא בגילוי כ"כ עד שאומרים עליו אתה לשון נוכח. וכפי שמבאר שהאור האלקי המחי' ומהוה אינו מתפעל ואינו משתנה כלל, ומה שיכול להיות שינוי בהאור ע"י ההתלבשות, והיינו מה שהתלבשות פועל איזה שינוי, הוא רק בהחיות שבכחינת כח,

35) מכילתא בא שם. פרש"י פרשתנו טו, כב.

36) ראה ילקוט שמעוני פרשתנו רמז רנד בסופו.

37) פרשתנו שם. וראה לקו"ש חכ"א ע'

77 ואילך.

38) תניא פל"י.

39) ראה לעיל הערה 1 ובשוה"ג.

40) ע"פ איוב יא, ו. שמו"ר פמ"ו, א.

41) נחמי' ט, ו.

42) קלא, ב.

43) תהלים קלט, ח.

אבל באור המח' אין בו שום שינוי והתפעלות כלל. ויובן זה ע"פ הידוע בענין ג' הלשונות אור חיות וכח שכותב כ"ק אדמו"ר הזקן בתניא⁴⁴, דג' לשונות אלו הם ג' מדריגות, כפי שמבאר כ"ק אדמו"ר האמצעי באמרי בינה⁴⁵, וכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בהמשך תער"ב⁴⁶, דכח הוא נבדל ממקורו, ולכן הוא בבחי' העלם, משא"כ אור וגם חיות הם דבוקים במקורם, שלכן הם בבחי' גילוי, אלא, שהאור הוא בבחי' מקיף ואינו בהתלבשות, משא"כ החיות הוא בבחי' פנימי שבא בהתלבשות (לפי שהגילוי והדביקות שבחיות אינו כהגילוי והדביקות שבאור), ומ"מ אינו משתנה, דכיון שגם החיות הוא בבחי' גילוי ודביקות במקורו, לכן, גם כשמתלבש בהנבראים אינו משתנה כלל.

(ה) אך צריך להבין, דהנה, בחיות האלקי שבנבראים יש דרגא רביעית, בחי' שם. וכידוע תורת הבעש"ט שהובאה בשעהיוה"א⁴⁷ שהשמות של כל הנבראים שבעולם הן הן אותיות הדבור המשתלשלות מעשרה מאמרות שבתורה ע"י חילופים ותמורות כו'. וידועה גם תורת הרב המגיד⁴⁸ עה"פ⁴⁹ וכל אשר יקרא לו האדם נפש חי' הוא שמו, שהשמות שקרא אדה"ר לכל הנבראים (לזה נאה לקרות שור וכו'⁵⁰) הם החיות שלהם. ועפ"ז מבאר מארז"ל⁵¹ דקריאת השמות של אדה"ר היתה הוראה על גודל חכמתו, ועד שחכמתו מרובה מחכמתם של מלאכי השרת, כי, מה שקרא האדם שמות לכל הבהמה וגו' הוא מפני שהשיג וידע השורש של כל מין ומין. ומבאר שם, שעד"ז הוא גם בנוגע שמות בני אדם (היינו לא רק שם המין, אדם, אלא גם השמות הפרטיים), ששמו הפרטי של כאו"א הוא חיותו. [ולמעשה, שכשם שהדברים אמורים בנוגע לשמו של כל דבר (שם המין וגם שם האיש) אשר יקראו לו בלשון הקודש, עד"ז הוא גם בהנוגע להשמות שבלע"ז, שהרי כל הענינים הם בהשגחה פרטית, וכמו שמצינו בספרי אאמו"ר בכו"כ מקומות⁵², שמדייק

48 אור תורה ס"פ בראשית (סימן יד).

לקוטי אמרים סימן רמד.

49 בראשית ב, יט.

50 תנחומא חקת ו.

51 תנחומא שם. ב"ר פי"ז, ד.

52 ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' ריט

ואילך; שלו ואילך — בנוגע לשמות אנשים

שבלע"ז. ברשימתו ע"ד מאסרו וכו' (נדפסה

בהתחלת ספרו לזהר ולתניא) — בנוגע לשם

העיר ציילי.

44 ראה תניא ח"ב פי"ב (פט, סע"ב)

ובהגהה שם. וראה אוה"ת ענינים ע' קלה.

סה"מ תרס"ד ע' קכח [ב].

45 ראה אמרי בינה שער הק"ש פי"ב

(כג, ב [לו, ד]) ואילך.

46 ח"א ע' תפח ואילך. ע' תרלא ואילך

[ח"ג ע' עתר ואילך. ע' תתסג ואילך]. ח"ג ע'

א'שט ואילך.

47 פ"א.

גם בשמות שבלע"ז ולומד מהם ענינים חדשים והוראות בעבודת ה'. ונמצא, שהחיות האלקי שבכל הנבראים (שעז"נ ואתה מחי' את כולם⁵³) הוא בבחי' שם. וצריך להבין, איך זה מתאים עם המבואר בהמשך דמאמרי ההילולא דמ"ש ואתה מחי' את כולם קאי על האור והחיות.

וביותר אינו מובן ע"פ הידוע שאור (ועד"ז חיות) ושם הם ב' הפכים, שאור (וכן חיות) הוא בחי' גילוי כנ"ל, משא"כ שם הוא בחי' העלם. דהנה⁵⁴, ענין הגילוי הוא באור דוקא, שהרי האור הוא מעין המאור, וע"י האור יכולים להשיג איכות גדלות המאור, וכמו אור הנר אור האבוקה אור הירח ואור השמש, שהחילוק שבין אור הנר לאור האבוקה מורה על המאור, משא"כ בשם, שעל ידו אינו מושג מהות האדם הנקרא בשם זה, שהרי ישנם כמה אנשים שנקראים באותו השם, ומ"מ אינם דומים כלל זה לזה בשכלם כו'. ויתירה מזה, שגם שם המין (שמורה יותר על החיות) הוא בהעלם, כדמוכח ממה שהקב"ה שיבח את אדה"ר שהי' יודע לקרות שמות לפי שהכיר שרש חיותו של כל נברא, ואם השם הי' מאיר בגילוי כמו האור, מהו יתרון החכמה כ"כ במה שהכיר, ומזה מוכח שההארה שבשם (גם בשם המין) היא בהעלם. ועד"ז במאמר אדה"ר לך נאה לקרות אדניי שאתה אדון לכל בריותיך⁵⁵, שהצורך על זה בחכמתו של אדה"ר דוקא הוא לפי שענין זה הוא בהעלם. ויש לומר, שזהו גם מ"ש בשעהיוה"א⁴⁷ בשם האריז"ל⁵⁶ שגם בדומם ממש כמו אבנים וכו' יש בחי' נפש וחיות רוחנית, שכוונתו ב"דומם ממש" היא גם לבחי' דומם ברוחניות. דהנה, כל הנבראים (כמו שהם מצד עצם מהותם) מראים ומגלים את החיות האלקי שבהם, היינו שהנבראים עצמם אומרים (זיי אַליין זאָגן) שיש בהם חיות אלקי. ועד"ד הידוע⁵⁷ שכל נברא אומר שירה להקב"ה. אמנם, מצד ריבוי ההעלמות וההסתרים יש נבראים שהם בבחי' דומם, שאינם מגלים (זיי זאָגן ניט) את החיות האלקי שבהם. ועל זה אומר שגם בדומם ממש (הנבראים שהם בבחי' דומם) יש בחי' נפש וחיות רוחנית. ובהמשך לזה מבאר שהחיות של הנבראים הוא השמות שנקראים בהם, והיינו, ששם הוא בחי' העלם. אבל בהמשך ההילולא מבאר, שמה שנמשך להוות ולהחיות את כל הנבראים הוא הארת אור

53) ראה שעהיוה"א פ"ב.

54) ראה גם המשך תער"ב פש"ו ואילך
55) ח"א ע' תרכג [ח"ג ע' תתנב] ואילך.

56) ראה עין חיים שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש ג.

57) ב"ר שם.

אלקי, אור דייקא, שהוא בבחי' גילוי. וכמובן גם ממה שמביא על זה מ"ש באגה"ק ס"כ דהארה דהארה (מהקו) הוא בכל הנבראים ונוצרים ונעשים כו', שבזה מודגש ענין הגילוי, שהרי מה שהקו מהוה יש מאין, אף שהתהוות יש מאין היא רק בכח העצמות שמציאותו מעצמותו, הרי זה מפני שהקו הוא מאור א"ס שהאור הוא כעין המאור כו' שמציאותו כו' (כמבואר באגה"ק שם⁵⁸), ומזה מובן שגם ההארה דהארה דהארה של הקו שבכל הנבראים ונוצרים ונעשים שמחי' ומהוה אותם מאין ליש היא כעין המאור, ענין הגילוי. ומוסיף לבאר (בהמשך ההילולא) שהאור והחיות מאיר ונמשך גם במדריגות היותר תחתונים והיותר שפלים, וכמ"ש אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, והיינו, שגילוי החיות הוא לא רק בשמים, השמים מספרים כבוד א-ל⁵⁹, אלא גם בארץ ואפילו בשאול החיות הוא בגילוי. וכפי שממשיך שם, שביכולת כל אדם ואדם גם הפשוט ביותר לידע זאת, כנ"ל.

1) **ונקודת** הביאור בזה, שהענין שחיות הנבראים הוא (גם) בחי' שם (כמבואר בשעיהו"א) הרי זה לפי שיש מעלה בשם לגבי אור. והענין בזה, כפי שמבאר כ"ק אדמו"ר מהר"ש⁶⁰ במארז"ל⁶¹ הלך הקב"ה מהלך ת"ק שנה לקנות לו שם (שם דייקא), ששורש השם הוא למעלה משורש האור, כי, ענין האור, עם היותו דבוק במאור ומעין המאור, הרי הוא רק הארה בלבד, משא"כ שם, עם היותו נבדל ובבחי' העלם, הרי הוא מושרש בהעצם, ולכן הוא ממשיך את העצם, וכפי שרואים באדם המתעלף רח"ל (שאינן בו התפשטות החיות ונשאר בו רק העצם), שע"ז שקוראין אותו בשמו יכולים להשיב את נפשו, והיינו לפי שע"י קריאת השם ממשיכים את העצם⁶². ויתירה מזו מצינו⁶³, שאפילו בקריאת השמות פרטיים של הכחות ממשיכים אותם משרשם ומקורם העצמיים, וכמבואר בתו"א⁶⁴ שע"י שקוראים את האדם בשם חכם וחסיד, ממשיכים את כח החכמה והחסד שלו מהעלמם העצמי. ועד"ז הוא למעלה, שע"י שקוראים אותו ית' בשם חכם וחסיד, מעוררים שיאציל אור בחכמה ובחסד, אף שלפני הבריאה לא היו החכמה והחסד גם

58 קל, סע"א ואילך.

ע' 82.

59 תהלים יט, ב.

63 ראה המשך תער"ב שם ספ"ח (ח"א)

60 סה"מ תר"ל ע' סז ואילך.

ע' תרכט [ח"ג ע' תתסא].

61 קה"ר פ"ז, א.

64 ויחי (בהוספות) קג, ג — הובא

62 ראה גם סה"מ תרצ"ט ע' 163. תש"א בהמשך תער"ב שם.

בהעלם. ולכן מבואר לפעמים⁶⁵ דקריאת שמות מגעת גם למעלה מי"ס הגנוזות. ועאכו"כ בנוגע לשם האדם (ראובן שמעון, שלמעלה יותר מהשם חכם וחסיד), שעי"ז שקוראים את האדם בשמו ממשיכים את העצם. ועפ"ז מובן מה שהחיות האלקית של הנבראים הוא (גם) בבחי' שם (כמבואר בשעהיזה"א), אף ששם הוא בחי' העלם, כי יש מעלה בשם שאינה באור, שהאור עם היותו מעין המאור הוא הארה בלבד, ומכ"ש החיות (דבחי' אור) שבכל הנבראים ונוצרים ונעשים, שנוסף לכך שהוא רק בבחי' אור הקו, הנה באור הקו גופא הוא רק הארה דהארה דהארה בלבד, וזוהי המעלה בהחיות דבחי' שם, שענין זה מגיע בהעצם.

(ז) **ויש** לקשר ענין זה עם משנת"ל במעלת בירור הניצוצות במצרים שהיו בתחילה בתכלית ההעלם וההסתור, שזהו ע"ד ענין השם, שעם היותו בבחי' שם, מ"מ, יש בו מעלה לגבי אור, שעל ידו דוקא מגיעים בהעצם. וזהו גם מ"ש כ"ק אדמו"ר הצ"צ בד"ה ויהי בשלח פרעה את העם⁶⁶, דלכאורה הול"ל את ישראל, ומהו את העם (לשון עוממות⁶⁷), ומבאר, שעל ישראל בגלות מצרים כתיב⁶⁸ וזרעתי לי בארץ, ואמרו רז"ל⁶⁹ כלום אדם זורע סאה אלא כדי להוציא כמה כורים. והיינו ע"ד הידוע⁷⁰ בענין שהתומ"צ נק' בשם זריעה, והיינו, שהמצוות נזרעו בישראל שנאמר⁷¹ בהם כי תהיו אתם לי⁷² ארץ חפץ ונכתורת הבעש"ט⁷³ שבכאו"א מישראל יש אוצרות נעלים בדוגמת האוצרות שבארץ הגשמית, ורק שצריך לגלותם], שזה קאי על ישראל כמו שהם למטה⁷⁴, ועי"ז דוקא נעשה הצמיחה. ועד"ז הוא גם בנוגע להזריעה דישראל בגלות מצרים, שזהו בשביל הצמיחה, היינו, בשביל ההוספה שנעשה בהם ע"י בירור הניצוצות שבמצרים שהיו בתחילה בתכלית ההעלם וההסתור, שדוקא עי"ז ניתוסף עילוי גדול יותר, וע"ד המעלה שבשם דוקא לגבי אור, כנ"ל.

(ח) **אמנם** כיון שענין השם הוא בבחי' העלם, לכן ענין זה גופא (מעלת השם) מתגלה ע"י האור. ומזה מובן גם בנוגע להחיות האלקי שבנבראים, שכיון שהחיות האלקי שבבחי' שם (שבשמות הנבראים) הוא

65 ראה ד"ה באתי לגני הישי"ת פרק יז.

ד"ה באתי לגני תשכ"ז פ"ו (תו"מ סה"מ באתי לגני ח"ב ע' תקעז).

66 אוה"ת פרשתנו ע' שנג.

67 תניא שעהיזה"א רפ"ז.

68 הושע ב, כה.

69 פסחים פז, ב.

70 תו"א שמות נג, ד.

71 מלאכי ג, יב.

72 כ"ה בתו"א שם. וכ"ה גם שם נד, א.

73 כתר שם טוב בהוספות סימן נו. וש"נ.

74 ראה תו"א שם (נג, ד).

בהעלם, לכן צריך גם להחיות שבבחי' אור שהוא בגילוי, ועי"ז מתגלה גם החיות שבבחי' השם, ואז ישנם ב' המעלות, שגם העצם (שבהשם) בא בגילוי.

וְעִי"ז פועלים שיהי' השם שלם [כמו שאני נכתב כך אני נקרא⁷⁵] והכסא שלם⁷⁶, ביחד עם שלימות העם, שלימות התורה, ושלימות ארץ ישראל, שנקראת בשם ארץ לפי שרצתה לעשות רצון קונה⁷⁷, והרי הפירוש שרצתה לעשות כו' הוא לא רק מלשון רצון, אלא גם מלשון ריצה⁷⁸, והיינו, דעם היות שארץ היא בחי' מלכות שהיא בבחי' העלם והסתר, שלכן צריכים להעבודה דקב"ע, מ"מ הרי זה גם באופן של ריצה לעשות רצון קונו. ועי"ז זוכים להריצה לקראת הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו⁷⁹, במהרה בימינו ממש.

78) ראה פי' מהרז"ו ועץ יוסף לב"ר שם.

תו"א בראשית א, סע"ג.

79) כמ"ש ביציאת מצרים — בא י, ט.

75) פסחים נ, א.

76) פרש"י סוף פרשתנו.

77) ב"ר פ"ה, ח.